

فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی

پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و الگوهای ارتباطی با نقش واسطه‌ای هوش هیجانی زنان متأهل

دانشجوی دکتری گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران
دانشیار گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران
دانشیار گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

فرح فرداد^{id}

فریده دوکانه‌ای فرد^{id*}

مالک میرهاشمی^{id}

دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۱۶ | پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۲۸ | ایمیل نویسنده مسئول: f.dokaneheefard@gmail.com

فصلنامه علمی پژوهشی
خانواده‌درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۷۱۷-۲۴۳۰

<http://Aftj.ir>

دوره ۳ | شماره ۲ | پایب ۱۱ | ۶۳۱-۶۵۷

تابستان ۱۴۰۱

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(فرداد، دوکانه‌ای فرد و میرهاشمی، ۱۴۰۱)

در فهرست منابع:

فرداد، فرح، دوکانه‌ای فرد، فریده، و میرهاشمی، مالک. (۱۴۰۱). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و الگوهای ارتباطی با نقش واسطه‌ای هوش هیجانی زنان متأهل. فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی، ۳(۲ پایب ۱۱): ۶۳۱-۶۵۷.

چکیده

هدف: هدف پژوهش تعیین الگوی ساختاری پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و الگوهای ارتباطی در زنان با نقش واسطه‌ای هوش هیجانی بود. **روش:** روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری کلیه زنان متأهل مراجعه کننده به مراکز مشاوره تهران در سال ۱۳۹۷ بود. به این صورت که در انتخاب مراکز مشاوره از نمونه گیری تصادفی به قید قرعه استفاده شد. بدین منظور ابتدا شهر تهران به پنج منطقه شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز تقسیم شد؛ سپس از هر منطقه سه مرکز مشاوره به شکل تصادفی و به قید قرعه انتخاب و بر اساس نرم افزار سمپل پاور ۳۰۰ زن انتخاب شدند. سپس پرسشنامه تعهد زناشویی آدامز و جونز (۱۹۹۷)، پرسشنامه تمایز یافتگی اسکورون و فریدلندر (۱۹۹۸)، پرسشنامه الگوهای ارتباطی زوجین کریستنسن و سولاوای (۱۹۸۴) و پرسشنامه هوش هیجانی بار-آن (۲۰۰۲) تکمیل و داده‌ها با استفاده از معادلات ساختاری اسمارت پلاس تحلیل شد. **یافته‌ها:** نتایج در سطح ۹۹ درصد اطمینان نشان داد که الگوی ساختاری می‌تواند تعهد زناشویی را بر اساس تمایز یافتگی و الگوهای ارتباطی با میانجی‌گری هوش هیجانی پیش‌بینی کند ($\beta=0/120$) و از برازش مطلوبی برخوردار است. مسیر مستقیم تمایز یافتگی ($\beta=0/39$) و الگوهای ارتباطی ($\beta=0/57$)، و هوش هیجانی ($\beta=0/28$) بر تعهد زناشویی معنادار و مسیر غیرمستقیم نشان داد که تمایز یافتگی و الگوهای ارتباطی با میانجی‌گری هوش هیجانی بر تعهد زناشویی شدت اثر مطلوبی داشته است. **نتیجه‌گیری:** برای انسجام و خلق رابطه زناشویی مطلوب، می‌توان با تقویت هوش هیجانی هریک از زوج‌ها، تمایز یافتگی و نوع الگوهای ارتباطی و تقابل عناصر درون روانی آن‌ها، روابط زوج‌ها را بهبود بخشید.

کلیدواژه‌ها: الگوهای ارتباطی، تمایز یافتگی، تعهد زناشویی، هوش هیجانی

مقدمه

ازدواج به‌عنوان اولین تعهد عاطفی و حقوقی که افراد در بزرگسالی قبول می‌کنند و به‌عنوان عالی‌ترین رسم اجتماعی برای دستیابی به نیازهای عاطفی و ایمنی افراد، همواره مورد توجه بوده است (زارع گاریزی، ابراهیمی مقدم و ابوالمعالی الحسینی، ۱۳۹۹)؛ از این رو، می‌توان ازدواج را یکی از اساسی‌ترین تصمیم‌گیری‌های هر فرد در زندگی و متعهد ماندن به این عهد را نیز از احساسی‌ترین مسائل بین زوج دانست (هادی، اسکندری، سهرابی، معتمدی و فرخی، ۱۳۹۵؛ عسگری و گودرزی، ۱۳۹۷؛ گونزاروسکی، نیسان، اوستروسکی و روزن‌نام، ۲۰۱۹)؛ زیرا یکی از نزدیک‌ترین روابط بین فردی به‌دنبال ازدواج و رابطه زناشویی، شکل می‌گیرد (آفتاب، کربلایی محمد میگونی و تقی‌لو، ۱۳۹۳؛ بخشی مشهدلو، موسی زاده و نریمانی، ۱۳۹۷). در واقع، ازدواج رابطه مبتنی بر شکیبایی بین یک زن و مرد بالغ به‌عنوان دو فرد منحصر به فرد است؛ لذا روابط بین این دو در ابعاد مختلف زندگی آن‌ها نقش کلیدی دارد و بر شیوه زندگی آن‌ها تأثیرگذار است و مبنای رضایت زناشویی زوجین قرار می‌گیرد (طهرانی آزاد و مجتبابی، ۱۳۹۸). افزون بر آن، لازمه تقویت زندگی خانوادگی، ثبات و دوام آن و نوع نگرش و طرز تعامل زوجین در تعهد به ازدواج است (آنسا، نجما و نورین، ۲۰۱۳). در واقع یک ازدواج موفق قادر است بسیاری از نیازهای روانی و جسمانی فرد را در یک محیط امن برآورده سازد (قرلسفلو، ۱۳۹۶). باور بر این است که در واحدهای زناشویی قوی عناصر زیر موجود است: صمیمیت، تعهد، ارتباط عاطفی، مهارت‌های حل تعارض و معنویت (شهرستانی، دوستکام، رهباردار و مشهدی، ۱۳۹۱). تانگ و کوران (۲۰۱۲) معتقد است که هر ازدواج موفق حاوی سه رکن اساسی تعهد، جاذبه و تفاهم است. تعهد زناشویی، قوی‌ترین و پایدارترین عامل پیش‌بینی‌کننده کیفیت، رضایت، صمیمیت و ثبات رابطه زناشویی است. تعهد زناشویی، مسئولیت، وفاداری و وظیفه را شامل می‌شود و به این معنی است که افراد چقدر تلاش می‌کنند تا از رابطه خود محافظت کنند (کردی، اصلانی و امان‌الهی، ۱۳۹۶).

به اعتقاد هو، جیانگ و وانگ (۲۰۱۹) ازدواج سالم^۱ به معنای چندین عنصر مانند تعهد^۲، رضایت زناشویی^۳، ارتباط^۴ و عدم وجود عناصری مانند خشونت و خیانت است. همچنین از تامبلینگ و گلیبوا (۲۰۱۳) در واحدهای زناشویی قوی عناصر زیر موجود است: صمیمیت، تعهد، ارتباط عاطفی، مهارت‌های حل تعارض و معنویت؛ اگرچه تعهد یا قصد برای ادامه رابطه، اغلب سازه‌ای کلی در نظر گرفته می‌شود، اما دیو و جکسون (۲۰۱۸) آن را به سه نوع متمایز تقسیم‌بندی کرده‌اند که شامل: الف) تعهد نسبت به همسر یا تعهد شخصی^۵؛ ب) تعهد اخلاقی^۶ و ج) تعهد اجباری^۷ است. استنلی، رودز و ویتون (۲۰۱۰) پیشنهاد کردند که تعهد زناشویی می‌تواند به‌عنوان مهم‌ترین متغیر در بررسی فرآیندهای ارتباطی زوجها در نظر گرفته شود. نلسون،

-
1. healthy marige
 2. commitment
 3. marital satisfaction
 4. communication
 5. personal commitment
 6. moral commitment
 7. constrain commitment

کیرک، آن و سرس (۲۰۱۱) شواهدی ارائه کرده‌اند مبنی بر اینکه چگونه تعهد بین زوجها بر واکنش آنها نسبت به خطاها و باورهای اشتباه نسبت به یکدیگر تأثیر گذاشته به طوری که می‌تواند موجب تعاملاتی سازنده یا مخرب بین آن دو گردد؛ و اینکه زوجینی که نسبت به هم تعهد بیشتری دارند، از هم‌سازی و صمیمیت بیشتر، الگوهای ارتباطی مؤثرتر و مشکل‌گشایی کارآمدتر، رضایت بیشتر نسبت به زندگی برخوردارند. الگوهای ارتباطی یک مقوله بسیار مهم در ثبات و استحکام روابط زوجها به شمار می‌رود و در ازدواج با ارزش است؛ زیرا تعهد زوجین به ثبات رابطه را محکم می‌کند و به طور مثبتی با سازگاری و رضایت زناشویی همراه است (تریوه، کریمی، اکبری و مرادی، ۱۳۹۹). در واقع تعهد زناشویی و الگوهای ارتباطی بخش حیاتی یک ازدواج موفق هستند؛ بدین معنا که زوجین برای خلق آینده‌ای مشترک تلاش می‌کنند و به وقت بحران و تعارض در کنار هم باقی می‌مانند (محمدی، حیدرنیا و عباسی، ۱۳۹۵). با این وجود یکی از زیان‌بارترین عاملی که زندگی زناشویی و پایداری آن را تهدید می‌کند این است که باورها، دیدگاه‌های غیرمنطقی و عاشقانه وارد ازدواج می‌شوند؛ بر پایه شواهد موجود این باورهای غیرواقعی ویران‌کننده را می‌توان در ادبیات مربوط به ازدواج مشاهده کرد (ناگارا، راجاما و ردی، ۲۰۱۲). در واقع بسیاری از واکنش‌های نامطلوب و مشکلات ناشی از باورها و تفکرات غیرمنطقی، در الگوهای ناکارآمد ارتباطی و عدم تمایز‌یافتگی خود است و تا زمانی که این‌گونه افکار و الگوها تداوم یابند، مشکلات مربوط به ارتباط، پذیرش و همراهی با دیگران نیز ادامه خواهند یافت (الیس، ۲۰۰۳؛ به نقل از نامنی، عباسی و زارعی، ۱۳۹۵).

در این راستا پژوهش‌ها نشان داده‌اند که سطح بالای الگوهای ارتباطی غیرواقعی با سطح پایین رضایت زناشویی در ارتباط است. به طور کلی، این احتمال وجود دارد که باورهای ارتباطی افراد نسبت به ازدواج مختل‌کننده و نقش برجسته‌ای در افزایش میزان طلاق داشته‌اند (پاروت و پاروت، ۲۰۱۵). همچنین به نظر می‌رسد باورها و الگوهای ارتباطی در ازدواج پرسمان با ارزشی برای پژوهش باشند چون مشخص شده است که این باورها چه بسا پیش‌بینی مناسبی برای ازدواج و زندگی زناشویی موفق باشند (رجبی، عباسی، سودانی و اصلانی، ۱۳۹۵). از این رو، توجه به نیازها و درک دنیای کیفی یکدیگر منجر به بهبود کیفیت رابطه و از طرفی باعث می‌شود زوجها ادراک مثبت‌تر و خوشایندتری نسبت به خود، یکدیگر و رابطه زناشویی شان پیدا کنند (رابی، ووبولدینگ و کارلسون، ۲۰۱۷). روابط رضایت‌بخش بین زوجین از طریق علاقه متقابل، میزان مراقبت از همدیگر و تفاهم قابل‌سنجش است و می‌تواند بر سلامت خانواده و از طرفی بر رشد و شکوفایی استعدادها، تکوین شخصیت، رشد جسمانی، شناختی، عاطفی و اخلاقی اعضای خانواده تأثیر گزار باشد (ماساریک و کانگر، ۲۰۱۷). با توجه افزایش تعداد زوج‌های مشکل‌دار، به هم خوردن تعادل خانواده‌ها، مختل شدن روابط زوجین و آمار بالای طلاق در این واحد اجتماعی، زنان بیش از سایر اعضا در معرض آسیب قرار دارند. بنابراین خانواده مهم‌ترین نهاد جامعه است و ورود هر عامل تنش‌زایی بر کارکردهای آن تأثیر می‌گذارد (مارشال، مائوریس، تروتسنبورگ و گروتنهویس، ۲۰۱۷).

مفهوم «تمایز یافتگی خود»^۱ از اساسی‌ترین مفاهیم نظریه نظام‌های خانواده موری بوون^۲، ۱۹۸۷ است که به‌منظور تبیین عملکرد خانواده به‌کار می‌رود. خانواده‌ها و دیگر گروه‌های اجتماعی تأثیر زیادی بر نحوه تفکر، احساس و رفتار افراد دارند (زارع‌گاریزی و همکاران، ۱۳۹۹)؛ از این رو، محیط و خانواده سطح تمایز یافتگی خود فرد را در کودکی تعیین می‌کنند و متقابلاً سطح تمایز یافتگی خود فرد بر محیط و زندگی اجتماعی و آینده فرد و از جمله در روابط زناشویی وی تأثیرگذار است (یوسفی، قربانی و عزیز، ۱۳۹۷). بوون، ۱۹۸۷ تمایز یافتگی را توانایی افراد در انعطاف پذیر بودن و عاقلانه عمل کردن به‌ویژه در مواجهه با اضطراب تعریف کرده است (نیکولز و دیویس، ۲۰۱۶). برای تمایز یافتگی چهار مؤلفه مطرح شده است. واکنش‌پذیری هیجانی^۳ که در آن احساسات فرد بر عقل، منطق و تصمیم‌هایش غلبه دارد؛ جایگاه من^۴، گریز هیجانی^۵ که به معنای استفاده از راهبردهای مختلفی برای فرار از بند پیوندهای هیجانی حل نشده خانواده است و می‌تواند شامل فاصله گرفتن جسمی از خانواده یا ایجاد موانع روانی مانند صحبت نکردن با یکی از اعضای خانواده باشد؛ هم‌آمیختگی با دیگران که نشان‌دهنده نیاز به تأیید و حمایت اطرافیان است. افراد تمایز یافته از هویت شخصی قوی یا جایگاه من نیرومندی برخوردارند و به‌خاطر کسب رضایت دیگران، رفتار و عقاید خود را تغییر نمی‌دهند (زارع‌گاریزی و همکاران، ۱۳۹۹).

بر پایه نگره نظام‌های خانواده بوون ۱۹۸۷، میزان تمایز یافتگی خود می‌تواند تعیین‌کننده کیفیت روابط زناشویی باشد (مورارو و توریوک، ۲۰۱۲). در این راستا، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که با ارتقا سطح تمایز یافتگی خود، میزان رضایت زناشویی افزایش می‌یابد (همائی و دشت بزرگی، ۱۳۹۷) و در روابط زناشویی میزان تمایز یافتگی و احساس گناه هر یک از زوج‌ها و نوع سبک دلبستگی در تعهد زناشویی آن‌ها نسبت به زندگی مشترک‌شان مؤثر است (اصلانی، عبداللهی، امان‌الهی، ۱۳۹۶). افزون بر این، رابطه تمایز یافتگی خود با تعهد زناشویی مثبت (زارعی و حسین‌قلی، ۱۳۹۳)؛ رابطه رضایتمندی زناشویی و صمیمیت با مؤلفه‌های تمایز یافتگی خود شامل گسلس عاطفی و واکنش‌پذیری عاطفی منفی و با جایگاه من مثبت است (مومنی، کاووسی و امانی، ۱۳۹۴). تحقیقات نشان داده است از جمله مؤلفه‌های غیر شناختی که به فرد در مقابله با فشارها و محدودیتهای محیطی (بار - ان، ۲۰۰۱؛ شفیعی و محمدی، ۱۳۹۶)، درک و پذیرش افکار، احساسها و عواطف همسر و در پی آن، احساس رضایتمندی بیشتر در زندگی زناشویی کمک می‌کند، هوش هیجانی است. بر این اساس هوش هیجانی می‌تواند بر کیفیت رابطه زناشویی زوجین مؤثر باشد (زیدنر، کلودا، متهوس، ۲۰۱۳). بنا بر تعریف، هوش هیجانی به توانایی فرد برای انتخاب آگاهانه احساسات، افکار و رفتار به‌منظور دستیابی به نتایج مطلوب در ارتباط با خود و دیگران اشاره دارد که می‌تواند بر زندگی فردی و بین فردی تأثیرگذار باشد (اکوماتیمی اوتودون، ۲۰۱۶). در واقع یکی از جنبه‌هایی که هوش هیجانی تأثیر فوق‌العاده‌ای بر موفقیت در آن دارد، ازدواج و زندگی زناشویی است به عبارتی اگر چنانچه زمینه‌ای وجود داشته باشد که هوش هیجانی در آن اهمیت دارد، آن زمینه ازدواج است، زیرا بنیاد و اساس رضایت

1. self-determination
2. Murry Bowen
3. emotional reactivity
4. i-position
5. emotional cut off

از روابط به توانایی فهم و کنترل هیجانات بستگی دارد؛ و جزء مهمی از رضایت زناشویی محسوب می‌شود (دمیری، حیدریان، احمدی و برهانی، ۱۳۹۳). به طور واضحتر بر اساس دیدگاه سالوی و مایر، ۱۹۹۰؛ توانایی فرد برای سازگاری با زندگی به توانمندیهای هیجانی و عقلانی او بستگی دارد؛ بر این اساس هوش هیجانی میتواند تفکر، حل مسئله، بهزیستی روانشناختی و عملکرد اجتماعی را بهبود بخشد (شفیعی و محمدی، ۱۳۹۶). همچنین هوش هیجانی شامل تواناییهای احساسی است که میتواند به افراد در درک احساسات، بهکار بردن احساسات و مدیریت احساسات کمک کند (محمدی مهر و باغ ملک، ۲۰۱۷). جملگی این مسائل میتواند بازتابهای مثبتی را در زندگی زناشویی برجای بگذارد. بنا به نظر فیتنس، هوش هیجانی یا حداقل برخی از جنبه های آن ظرفیت غنی سازی یک ازدواج توأم با رضایت و سازگاری مطلوب و با ثبات را دارد، و افراد دارای هوش هیجانی بالاتر در مقایسه با افراد با هوش هیجانی پایین، رضایت مندی زناشویی، سازگاری و صمیمیت بیشتر و تعهد بالاتری را تجربه می‌کنند (آذرنیک و آقای، ۱۳۹۴). نتایج پژوهش اسمیت، سیاروچی و هیون (۲۰۰۸) در مورد ۴۵ زوج نشان می‌دهند که نه تنها هوش هیجانی عامل موثری در میزان رضایت، سازگاری و صمیمیت زناشویی است بلکه در پیگیری یک ساله این زوج ها، هوش هیجانی اثر نیرومندی بر تعهد زناشویی داشته است.

به نظر می‌رسد هیجان ابراز شده هر یک از زوجها به‌عنوان یک عامل مهم استرس، محیط خانه را تحت تأثیر قرار می‌دهد (نیلز، رای و لیدل، ۲۰۱۱)؛ این هیجان‌های ابراز شده شامل نگرش‌های انتقادی خصوصت‌آمیز و درگیری هیجانی مفرط است که یکی از زوجها نسبت به همسر خود نشان می‌دهد (بحری و محمدی، ۱۳۹۴). نتایج پژوهش‌های مشابه نشان داد که بین تعهد زناشویی و الگوهای ارتباطی زناشویی و مولفه‌های تمایز‌یافتگی رابطه معناداری وجود دارد و این الگوها عامل مهمی در پیش‌بینی تعهد زناشویی است (زارع گاریزی و همکاران، ۱۳۹۹؛ کردی، اصلانی و امان الهی، ۱۳۹۶؛ محمدی و همکاران، ۱۳۹۵؛ مومنی و همکاران، ۱۳۹۴؛ جانسون، لاونر، بارتون، استانلی و روادز، ۲۰۲۰؛ هو و همکاران، ۲۰۱۸)؛ همچنین بین باورها و الگوهای ارتباطی با تعهد زناشویی رابطه معناداری گزارش شده است (نامنی و همکاران، ۱۳۹۵؛ شهرستانی و همکاران، ۱۳۹۱؛ هاج، داودل، آرسون و برایت‌وایت، ۲۰۱۸؛ کلاید، هاوکینز و ویلوقبی، ۲۰۲۰). با توجه به مرور مبانی نظری و پژوهشی و با در نظر گرفتن دگرگونی نظام خانواده، تمایز‌یافتگی و تغییر سبک روابط زناشویی و الگوهای ارتباطی در جامعه ایران و لزوم توجه به اهمیت ثبات و دوام ازدواج برای پیشبرد اهداف جامعه و افزایش سطح سلامت روانی زنان متأهل، با توجه به در گذار بودن جامعه ما از حالت سنتی به مدرنیته توجه به تعهد زناشویی که طی تحقیقات مختلف یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌های پایداری و دوام ازدواج است ضروری به نظر می‌رسد؛ از این رو، بر سی عوامل مؤثر پیش‌بینی کننده تعهد زناشویی می‌تواند برای زنان که مشکلاتی در تمایز‌یافتگی خود و الگوهای ارتباطی زناشویی و تعارضات ناشی از انتقاد و درگیری‌های عاطفی ایجاد می‌شود به عنوان راهگشا و تسهیل‌کننده بازسازی نظام زندگی زناشویی باشد. لذا مسئله پژوهش در این تحقیق تعیین الگوی ساختاری تعهد زناشویی بر اساس تمایز‌یافتگی خود و الگوهای ارتباطی زناشویی با واسطه‌گری هوش هیجانی و هدف ارائه الگوی ساختاری مناسب آن انجام و فرضیه‌های زیر آزمون شد.

۱. تعهد زناشویی بر اساس تمایز یافتگی با میانجی‌گری هوش هیجانی قابل پیش‌بینی است.
۲. تعهد زناشویی بر اساس الگوهای ارتباطی زناشویی با میانجی‌گری هوش هیجانی قابل پیش‌بینی است.

روش پژوهش

نمونه آماری نیز با توجه به ماهیت تحقیق و با در نظر گرفتن ۲۰ درصد احتمال افت آزمودنی‌ها و بر اساس منطق انجام رگرسیون (دلور، ۱۳۹۷) ۳۰۰ نفر در نظر گرفته شد؛ روش نمونه‌گیری تلفیقی از نمونه‌گیری تصادفی ساده و غیر تصادفی در دسترس و داوطلبانه بود. به این صورت که در انتخاب مراکز مشاوره از نمونه‌گیری تصادفی ساده به قید قرعه استفاده شد؛ اما انتخاب نمونه‌ها، به روش نمونه‌گیری غیر تصادفی در دسترس و داوطلبانه انجام شد. بدین منظور ابتدا شهر تهران به پنج منطقه شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز تقسیم شد. از منطقه شمال مراکز مشاوره سبل السلام، شهید محلاتی و مهرگان پژوه، منطقه شرق مراکز فجر صادق، خانواده ایرانی و شکرانه، منطقه غرب مراکز مشاوره ندای درون، بیمارستان تریا و پویا، منطقه مرکز شهر از مراکز مشاوره رهگشا، راه خوشبختی و یکتا و از منطقه جنوب مرکز مشاوره دریای آرام، مرکز مشاوره آموزش و پرورش منطقه ۱۷ و منطقه ۹ به شکل تصادفی و به قید قرعه انتخاب و در مجموع بر اساس نرم افزار آماری سمپل پاور ۳۰۰ زن متأهل انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش شامل حداقل دو سال زندگی مشترک، محدوده سنی ۲۰ تا ۵۰ سال، مدرک تحصیلی حداقل دیپلم، داشتن تعارض‌ها و مشکلات زناشویی، معیارهای خروج داشتن بیماری‌های جسمانی و روانی مشهود و حاد، سوء مصرف مواد و یا دارو درمانی بود.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه تعهد زناشویی^۱. این پرسشنامه توسط آدامز و جونز، ۱۹۹۷؛ برای مقاصد پژوهشی تهیه شده است و سه بعد تعهد شخصی را با سؤال‌های ۱ الی ۱۰، تعهد اخلاقی را با سؤال‌های ۱۱ الی ۲۲ و تعهد ساختاری را با سؤال‌های ۲۳ الی ۴۴ در طیف لیکرتی از کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵ اندازه‌گیری می‌کند. دامنه کلی نمرات افراد بین ۱ تا ۱۷۲ نمره است و نمره بالا در این آزمون، بالا بودن تعهد زوجها را نشان می‌دهد (مؤمنی، کاووسی و امانی، ۱۳۹۴). آدامز و جونز، ۱۹۹۷؛ در ۶ پژوهش گوناگون به منظور به دست آوردن پایایی و روایی این پرسشنامه، آن را در مورد ۴۱۷ نفر متأهل، ۳۴۷ نفر مجرد، ۴۶ نفر مطلقه اجرا کردند و همبستگی هر پرسش با نمره کل پرسشنامه را بالا و معنادار و به‌طور کلی بیشترین حمایت تجربی و نظری را برای ابعاد این پرسشنامه گزارش کردند. در پژوهش قزلسفلو (۱۳۹۶) نیز آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های تعهد شخصی ۰/۷۹، تعهد اخلاقی ۰/۸۰، تعهد ساختاری ۰/۸۲ و برای کل پرسشنامه ۰/۸۷ به دست آمد. در پژوهش تریوه و همکاران (۱۳۹۹) آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۸۹ و برای تعهد شخصی ۰/۸۳، تعهد اخلاقی ۰/۸۸ و تعهد ساختاری ۰/۸۵ گزارش شد؛ در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۸۴ و برای تعهد شخصی ۰/۸۷، تعهد اخلاقی ۰/۷۹ و تعهد ساختاری ۰/۸۲ به دست آمد.

۲. سیاهه تمایز یافتگی خود^۱. سیاهه تمایز یافتگی خود دارای ۴۵ ماده بوده و توسط اسکورون در سال ۱۹۹۸ ساخته شده است که شامل ۴ زیرمقیاس واکنش‌پذیری عاطفی، جایگاه من، گریز عاطفی و هم‌آمیختگی با دیگران است. این سیاهه با مقیاس لیکرت در یک طیف ۶ گزینه‌ای از یک=اصلاً در مورد من صحیح نیست تا شش=کاملاً در مورد من صحیح است درجه بندی شده است. حداکثر نمره ۲۷۶ است. نمره کمتر در این سیاهه نشان دهنده سطوح پایین‌تر تمایز یافتگی است. در پژوهش اسکورون و اسمیت (۲۰۰۳) اعتبار کل آزمون با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ و اعتبار مؤلفه‌های واکنش‌پذیری هیجانی، جایگاه من، گریز هیجانی هم‌آمیختگی هیجانی با دیگران، به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۶، ۰/۸۱ و ۰/۸۴ برآورد شد. روایی سیاهه و زیرمقیاس‌های آن در پژوهش نجف‌لویی به ترتیب برای کل سیاهه ۰/۷۲، واکنش هیجانی ۰/۸۱، جدایی هیجانی ۰/۷۶، آمیختگی با دیگران ۰/۷۹ و موقعیت من ۰/۶۹ گزارش شده است (نجف‌لویی، ۱۳۸۵). در پژوهش زارع‌گاریزی و همکاران (۱۳۹۹) ضریب آلفای کرونباخ برای کل سیاهه ۰/۸۴ و برای واکنش هیجانی ۰/۶۹، برای جدایی هیجانی ۰/۷۱، برای آمیختگی با دیگران ۰/۶۳ و برای موقعیت من ۰/۶۱ گزارش شد.

۳. پرسشنامه الگوهای ارتباطی^۲. پرسشنامه الگوهای ارتباطی ۳۵ سؤال در سال ۱۹۸۴ توسط کریستنسن و سالوی ساخته و توسط صمدزاده، شعیری، مهدویان و جاویدی (۱۳۹۲) هنجاریابی شد. این پرسشنامه رفتارهای زوجین را در سه مرحله تعارض زناشویی برآورد می‌کند. این سه مرحله ۱- زمانی که در روابط زوجین مشکل ایجاد می‌شود، ۲- درباره مشکل ارتباطی بحث می‌کنند، و ۳- بعد از بحث در مورد مشکل ارتباطی، را در برمی‌گیرد. هر کدام از این مراحل از سؤالاتی تشکیل شده است که در مجموع سه نوع رابطه کلی موجود بین زوجین را در بر می‌گیرد، این سه الگوی ارتباط سازنده متقابل، ارتباط توقع / کناره‌گیری (شامل توقع مرد / کناره‌گیری زن و توقع زن / کناره‌گیری مرد) و ارتباط اجتنابی متقابل در طیف لیکرتی ۹ گزینه‌ای از کاملاً ناممکن=۱ تا کاملاً ممکن=۹ نمره‌گذاری می‌شود. در پژوهش صمد زاده و همکاران (۱۳۹۲) روایی همبستگی بین پرسشنامه نارضایتی زناشویی انریچ فورز و السون ۱۹۸۹ با الگوی سازنده متقابل، الگوهای درخواست/کناره‌گیری، درخواست مرد/کناره‌گیری زن و اجتناب متقابل به ترتیب ۰/۶۴، ۰/۳۳، ۰/۳۴ و ۰/۳۴ برآورد شد و تحلیل داده‌ها در پژوهش مؤلفان یاد شده نشان دهنده اعتبار مناسب پرسشنامه الگوهای ارتباطی و آلفای کرونباخ = ۰/۷۶ بود. در پژوهش نوروزی، رضاخانی و وکیلی (۱۳۹۸) ضریب آلفای کرونباخ آن برای الگوی سازنده متقابل = ۰/۶۴، درخواست/کناره‌گیری = ۰/۶۲ و اجتناب متقابل = ۰/۶۴ به دست آمد. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای الگوی سازنده متقابل = ۰/۷۰، درخواست/کناره‌گیری = ۰/۷۱ و اجتناب متقابل = ۰/۶۹ به دست آمد.

۴. پرسشنامه هوش هیجانی^۳. این آزمون ۱۱۷ سؤال و ۱۵ خرده آزمون دارد که بار-ان در میان ۳۸۳۱ نفر از ۶ کشور (آرژانتین، آلمان، هند، نیجریه، آفریقای جنوبی و کانادا) که ۴۸/۸ درصد آن‌ها مرد و ۵۱/۲ درصد آن‌ها زن بودند اجرا کرد. نتایج حاصل از هنجاریابی نشان داد که آزمون از حد مناسبی از اعتبار

1. Differentiation of Self Inventory (DSI)
2. Communication Patterns Questionnaire
3. Emotional Intelligence Questionnaire

(پایایی) و روایی برخوردار است (بار-ان، ۲۰۰۰). پاسخ‌های آزمون بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت کاملاً موافقم=۵ تا کاملاً مخالفم=۱ تنظیم شده است؛ حداقل نمره برای هر فرد در کل آزمون ۹۰ و حداکثر نمره ۴۵۰ است، حداقل و حداکثر نمره هر فرد در هر خرده مقیاس نیز به ترتیب ۶ و ۳۰ به دست آمد (اکبری، پوراعتماد و صدق‌پور، ۱۳۸۹). سموعی (۱۳۸۰؛ نقل از دهشیری، ۱۳۸۱) در اصفهان به ترجمه و هنجاریابی این آزمون پرداختند که پس از هنجاریابی آزمون تعداد سؤال‌ها از ۱۱۷ به ۹۰ تقلیل یافت. پایایی آزمون از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شده است. روایی آزمون از طریق اجرای فرم موازی، که مصاحبه‌ای سازمان یافته درباره میزان و تنوع هیجان‌ها، عواطف و ویژگی‌های فردی و احساسی بود، در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار گزارش شده است. همچنین پایایی آزمون از طریق روش بازآزمایی پس از سه هفته ۰/۶۸ و از طریق دو نیمه کردن ۰/۷۸ گزارش شده است. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۸۷ به دست آمد.

شیوه اجرا. پس از اخذ برگه معرفی‌نامه از دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن به مراکز مشاوره انتخاب شده مراجعه و اطلاعات اولیه جهت اجرای پژوهش برای مدیران مراکز توضیح داده شد. از آنجایی که شهر تهران به‌عنوان کلان شهر با جمعیت چند میلیونی دارای مناطق و نواحی مختلف شهرداری است؛ از بین مناطق شمال، جنوب، شرق، غرب آن، بر اساس قرعه‌کشی منطقه شمال تهران و سپس از منطقه ۱ شهرداری، ۴ ناحیه از گل، اراج، نیاوران و باغ فردوس و از هر ناحیه یک خانه سلامت انتخاب شد. به شرکت کنندگان در پژوهش در مورد شرایط شرکت در پژوهش و اصول اخلاقی نظیر رضایت آگاهانه، رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات شخصی توضیح داده شد. سپس پرسشنامه‌ها توسط شرکت کنندگان در همان مراکز تکمیل و با توجه به پیچیدگی الگوی پژوهش از روش‌های واریانس محور الگوسازی معادلات ساختاری^۱ در دو بخش الگوی اندازه‌گیری و الگوی ساختاری استفاده و چون نقاط پرت و پرسشنامه مخدوش وجود نداشت؛ داده‌های ۳۰۰ نفر تحلیل شد. در روش واریانس محور که نسل دوم معادلات ساختاری است؛ مطابق با نظر هیر ۲۰۰۱ و هنسلر ۲۰۰۹، ابتدا آزمون همگن بودن سؤال‌های یک متغیر و بر اساس آن، بقیه آزمون در مورد الگوی ساختاری اجرا شد.

یافته‌ها

دامنه سنی ۲۱/۱۰ درصد از زنان متأهل بین ۲۰ تا ۳۰ سال، ۳۳/۹۰ درصد بین ۳۰ تا ۴۰ سال و ۴۵ درصد ۴۰ سال به بالا قرار داشت. ۲۷/۵ درصد شاغل و ۷۲/۵ درصد خانه‌دار و مدت تأهل ۳۳/۵۵ درصد بین ۱ تا ۵ سال، ۳۲/۴ درصد بین ۵ تا ۱۰ سال و ۱۲/۲۷ درصد بیش از ۱۰ سال و میزان تحصیلات ۱۷/۱ درصد دیپلم، ۱۰/۵ درصد فوق دیپلم، ۴۴/۴ درصد لیسانس، ۲۴/۳ درصد فوق لیسانس و ۳/۶ درصد دکترا بود. بیشترین درصد افراد نمونه از منطقه هشت با ۶/۳ درصد مشارکت و کمترین پاسخ دهندگان از منطقه نوزده تهران به میزان ۲ درصد مشارکت بود.

1. Structural Equation Modeling (SEM)

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار، چولگی و کشیدگی، ضریب تحمل، تورم و دوربین واتسون متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	ضریب تحمل	تورم و دوربین واتسون
سازنده متقابل	۲۵/۹۲	۹/۵۷	-۰/۳۹	-۰/۷۲	۰/۷۴	۱/۲۴
توقع/کناره گیری	۲۵/۲۱	۸/۵۶	-۰/۲۴	-۰/۴۰	۰/۸۱	۱/۲۶
مرد متوقع/زن کناره گیر	۱۲/۲۹	۶/۲۸	۰/۳۰	-۰/۷۳	۰/۸۰	۱/۳۰
زن متوقع/مرد کناره گیر	۱۲/۹۱	۵/۸۱	۰/۲۷	-۰/۵۳	۰/۸۳	۱/۲۷
اجتناب متقابل	۱۲/۰۸	۵/۱۳	۰/۱۴	-۰/۵۸	۰/۸۴	۱/۳۴
واکنش پذیری	۳۷/۹۹	۸/۳۲	-۰/۰۶	۰/۱۷	۰/۷۹	۱/۳۳
جایگاه من	۳۳/۱۵	۶/۰۸	۰/۲۵	۰/۳۲	۰/۸۰	۱/۴۹
گریز عاطفی	۳۳/۹۴	۷/۳۵	۰/۲۹	۰/۲۰	۰/۷۸	۱/۷۱
هم آمیختگی	۳۳/۲۱	۶/۶۶	-۰/۳۹	۰/۸۴	۰/۸۳	۱/۶۰
هوش هیجانی	۳۲۶/۷۳	۳۵/۱۳	۰/۱۸	-۰/۱۱	۰/۷۹	۱/۷۴
تعهد زناشویی	۱۵۸/۹۶	۲۹/۱۳	-۰/۴۵	-۰/۲۵	-	-

جدول ۱ نشان می‌دهد که چولگی و کشیدگی بین ± 2 قرار دارند؛ بنابراین توزیع داده‌های متغیرهای پژوهش طبیعی و مقادیر ضریب تحمل و تورم واریانس متغیرهای پیش‌بین بزرگ‌تر از $0/1$ و کوچک‌تر از 10 است؛ همچنین مقدار دوربین واتسون در فاصله مجاز $1/5$ تا $2/5$ قرار دارد؛ بنابراین مفروضه هم خطی بودن نیز در بین متغیرهای پیش‌بین برقرار است.

جدول ۲. نتایج آزمون همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	ضریب همبستگی	سطح معناداری
سازنده متقابل	۰/۴۱۸**	۰/۰۰۱
توقع/کناره گیری	-۰/۱۲۱*	۰/۰۳۱
مرد متوقع/زن کناره گیر	-۰/۱۳۶*	۰/۰۲۳
زن متوقع/مرد کناره گیر	-۰/۰۳۱	۰/۴۳
اجتناب متقابل	-۰/۲۳۶**	۰/۰۰۴
واکنش پذیری	۰/۰۱۷	۰/۶۳
جایگاه من	-۰/۰۰۱	۰/۸۹
گریز عاطفی	-۰/۱۷۵**	۰/۰۰۶
هم آمیختگی	-۰/۰۷۸	۰/۴۴
هوش هیجانی	۰/۳۳۹**	۰/۰۰۱

* $P < 0/05$ ** $P < 0/01$

نتایج ضرایب همبستگی جدول ۲ نشان داد که بین تعهد زناشویی با سازنده متقابل و هوش هیجانی رابطه مثبت و با الگوهای ارتباطی توقع/کناره‌گیری، مرد متوقع/زن کناره‌گیر و اجتناب متقابل رابطه منفی معناداری وجود دارد ($P=0.1$). همچنین نتایج نشان داد که بین هوش هیجانی با الگوهای ارتباطی توقع/کناره‌گیری، مرد متوقع/زن کناره‌گیر، زن متوقع/مرد کناره‌گیر و اجتناب متوقع رابطه منفی و در عین حال با الگوی ارتباطی سازنده متقابل رابطه مستقیم و مثبتی دارد ($P=0.1$).

جدول ۳. معناداری ضرایب غیراستاندارد مستقیم بین متغیرهای موجود در مدل

از سازه	به سازه	مقدار b	خطا (S.E)	نسبت بحرانی (C.R)	سطح معناداری
تمایز یافتگی	← هوش هیجانی	-۰/۸۶۶	۰/۱۵۸	-۵/۴۹۷	۰/۰۰۱
تمایز یافتگی	← تعهد زناشویی	۰/۰۶۳	۰/۰۶۸	۰/۹۲۷	۰/۳۵۴
الگوهای ارتباطی	← هوش هیجانی	*۰/۹۰۲	۰/۴۳۷	-۲/۰۶۵	۰/۰۳۹
الگوهای ارتباطی	← تعهد زناشویی	-۱/۳۱۸	۰/۳۶۶	-۳/۶۰۵	۰/۰۰۱
هوش هیجانی	← تعهد زناشویی	۰/۱۴۹	۰/۰۳۲	۴/۶۶۸	۰/۰۰۱

* $P<0.05$ ** $P<0.01$

همانگونه که از داده‌های جدول ۳ مشاهده می‌شود؛ چهار ضریب مسیر اصلی بین سازه‌های موجود در مدل در سطح ۰/۰۵ معنادار هستند؛ تنها ضریب مسیر بین تمایز یافتگی با تعهد زناشویی از لحاظ آماری معنادار نیست (۰/۵۴۳). با توجه به نتایج جدول ۳ پارامتر استاندارد شده یا ضریب بتای اثر مستقیم تمایز یافتگی بر تعهد زناشویی ۰/۰۳۷ است. آماره متناظر با این تاثیر نیز برابر ۰/۹۲۷ است چون این مقدار کمتر از مقدار بحرانی جدول در سطح پنج صدم یعنی ۱/۹۶ است؛ لذا با توجه به این نتیجه، اثر مستقیم معناداری بین این دو متغیر وجود ندارد. اما همانگونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود ضریب غیرمستقیم معناداری بین این دو متغیر از طریق سازه هوش هیجانی وجود دارد ($\beta=0.120, P<0.05$). همچنین پارامتر استاندارد شده یا ضریب بتای اثر مستقیم الگوهای ارتباطی بر تعهد زناشویی برابر ۰/۵۱- است. آماره متناظر با این تاثیر نیز برابر ۳/۶۰- بوده و چون این مقدار از دامنه $\pm 1/96$ فراتر رفته است لذا با توجه به این نتیجه، اثر مستقیم معناداری بین این دو متغیر وجود دارد. ضرایب مستقیم بر روی علامت پیکان‌ها در مدل پژوهش (شکل ۱) ارائه شده‌اند. در جدول ۴ ضرایب استاندارد مستقیم، غیرمستقیم و کل بین سازه‌ها ارائه شده است. همچنین میزان واریانس تبیین شده متغیرهای وابسته در مدل نیز ارائه شده‌اند:

جدول ۴. اثرات استاندارد مستقیم و غیرمستقیم و کلی متغیرهای اصلی پژوهش

از سازه	به سازه	اثر مستقیم	اثر غیر مستقیم	اثر کل	واریانس تبیین شده
تمایز یافتگی	هوش هیجانی	-۰/۳۹۷**	ندارد	-۰/۳۹۷**	۰/۱۸

الگوهای ارتباطی	ندارد	ندارد	ندارد	ندارد	ندارد
تمایز یافتگی	۰/۳۷	۰/۱۲۰**	۰/۰۸۳	۰/۴۱	۰/۱۶۸*
الگوهای ارتباطی	۰/۵۱۶**	۰/۰۵۱*	۰/۵۶۷**	۰/۳۰۲**	۰/۳۰۲**
هوش هیجانی	۰/۳۰۲**	ندارد	ندارد	ندارد	ندارد

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

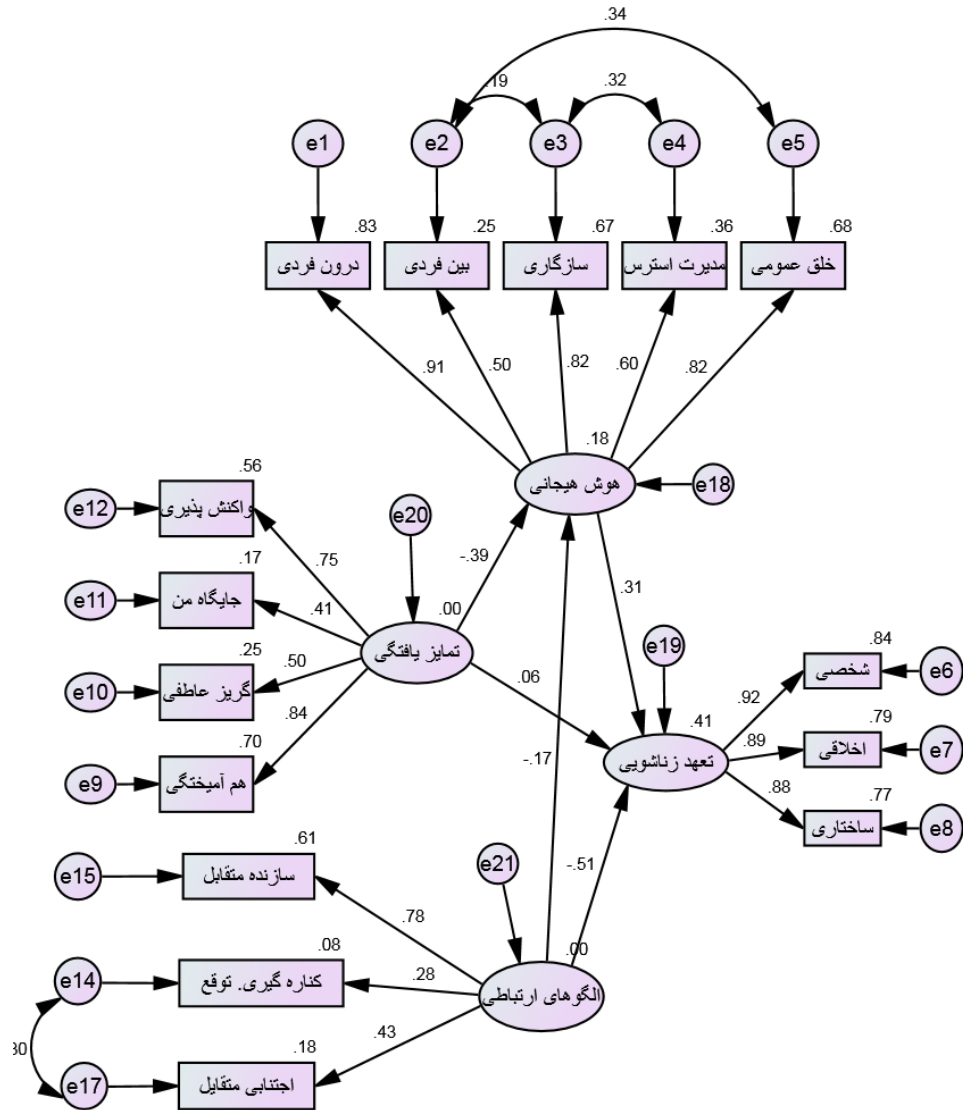
بر اساس داده‌های جدول فوق همه ضرایب مستقیم بین سازه‌های موجود در مدل بجز مسیر تمایز یافتگی به تعهد زناشویی با سازه‌های وابسته میانی (هوش هیجانی) و وابسته اصلی (تعهد زناشویی) معنادار هستند. همچنین ضرایب غیر مستقیم دو سازه مستقل اصلی به تعهد زناشویی از طریق سازه میانجی هوش هیجانی در سطح ۰/۰۵ و ۰/۰۱ معنادار هستند.

جدول ۵. شاخص‌های برازندگی الگوی ساختاری اولیه و اصلاح شده

شاخص نیکویی تطبیقی ^۴	شاخص نیکویی برازش ^۳	شاخص نیکویی برازش ^۲	ریشه خطای میانگین ^۱	مجددورات تقریبی ^۱	مجددور کا	شاخص‌های برازندگی
۰/۹۱	۰/۸۴	۰/۸۹	۰/۰۸۳	۳/۱۰	۳/۱۰	الگوی ساختاری اولیه
۰/۹۵	۰/۸۸	۰/۹۲	۰/۰۶۶	۲/۳۳	۲/۳۳	الگوی اصلاح شده
>۰/۹۵	>۰/۹۰	>۰/۹۵	<۰/۰۸	$P > 0.05$	$P > 0.05$	نقاط برش قابل قبول

در جدول ۵ شاخص‌های برازندگی در مرحله اول بیانگر عدم برازش قابل قبول الگو با داده‌ها است؛ به همین دلیل الگو در مرحله دوم با ایجاد کوواریانس نشانگرهای الگوهای ارتباطی، اصلاح و در نهایت شاخص‌های برازندگی حاصل شد و الگوی اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده برازش قابل قبول دارد ($P = 0.01$). طبق شکل ۱ میزان واریانس تبیین شده متغیرهای درون زای مدل براساس متغیرهای برون زا گزارش شده است. میزان واریانس تبیین شده متغیر درون زای اصلی مدل یعنی تعهد زناشویی از طریق دو سازه مستقل الگوهای ارتباطی و تمایز یافتگی و سازه میانجی هوش هیجانی برابر ۰/۴۱ است یعنی حدود ۴۱ درصد از واریانس متغیر وابسته اصلی توسط متغیرهای مدل تبیین می‌شود و ۵۹ درصد از واریانس آن به متغیرهای خارج از مدل مربوط می‌شود. همچنین ۱۸ درصد از واریانس سازه هوش هیجانی از طریق دو سازه تمایز یافتگی و الگوهای ارتباطی تبیین می‌شود.

1. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)
2. Goodness of Fit Index (GFI)
3. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)
4. Comparative Fit Index (CFI)

شکل ۱. مدل نهایی نقش میانجی‌گری هوش هیجانی در رابطه تمایز یافتگی و الگوهای ارتباطی با تعهد زناشویی با بارهای عاملی

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن بود که تمایز یافتگی الگوهای ارتباطی در خانواده می‌تواند تعهد زناشویی را پیش‌بینی کنند و هوش هیجانی نیز می‌تواند رابطه بین تمایز یافتگی و الگوهای ارتباطی و تعهد زناشویی در زنان متأهل را میانجی‌گری کند. نتایج به‌دست آمده از پژوهش حاضر نشان داد بین تمایز یافتگی

و الگوهای ارتباطی با تعهد زناشویی و بین هوش هیجانی با تعهد زناشویی رابطه مستقیم معناداری دارد. همچنین بین هوش هیجانی با تعهد زناشویی و تمایز‌یافتگی و الگوهای ارتباطی با تعهد زناشویی نیز رابطه غیرمستقیم معناداری دارد. این یافته‌ها با نتایج پژوهش تریوه و همکاران (۱۳۹۹)، زارع‌گاریزی و همکاران (۱۳۹۹)، شفیعی و محمدی (۱۳۹۶)، نامنی و همکاران (۱۳۹۵)، مومنی و همکاران (۱۳۹۴)، هو و همکاران (۲۰۱۹)، کلاید و همکاران (۲۰۲۰) و دیو و جکسون (۲۰۱۸) همسو است.

در تبیین یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر همان‌گونه که دسی و رایان (۲۰۱۵) عنوان کردند؛ می‌توان گفت که افراد از سه نیاز روان‌شناختی بنیادین شایستگی، خودمختاری و در رابطه بودن برخوردارند. رضایت از این نیازهای اساسی باعث ارتقاء رویه‌های انگیزشی مطلوب و حالت‌های انگیزش خودمختارانه و درونی می‌شود و سلامت روان‌شناختی آن‌ها را تأمین و تعامل مؤثر با جهان بیرون را تسهیل می‌کند. آستین و سولومون، ۲۰۱۶؛ نگره تمایز‌یافتگی خود را توانایی ایجاد تعادل در دو سطح درون روانی و فراروانی/بین فردی تعریف می‌کنند. به باور آن‌ها تمایز با توجه به کارکرد درون روانی، توانایی جداسازی فرایندهای عاطفی از فرایندهای عقلانی را دارد و با توجه به کارکرد بین فردی، توانایی تجربه کردن صمیمیت همراه با استقلال در روابط بین فردی و تعادل مناسب میان آن‌ها را نشان می‌دهد. تقریباً مشابه با قدرت «من»، تمایز‌یافتگی خود، ظرفیت تفکر و انعکاس است که فرد به‌طور خودکار به فشارهای هیجانی درونی یا بیرونی پاسخ ندهد (زارع‌گاریزی و همکاران، ۱۳۹۹). ریواس، بونیلا و وازگوئز (۲۰۲۰) دریافتند که در ازدواج هر یک از طرفین مسائل و تعارض‌های حل نشده خود و والدین‌شان را نیز وارد زندگی زناشویی می‌کنند؛ زیرا انسان‌ها گرایش به این دارند که سبک‌های ارتباطی در خانواده‌های مبدأ خویش را در همسرگزینی و سایر روابط مهم تکرار کنند و الگوهای مشابهی را به فرزندان‌شان انتقال دهند. همخوان با تبیین پژوهشگرانی چون احمدی، پناغی و صادقی (۱۳۹۷) می‌توان گفت که آسیب‌های روانی و خانوادگی ناشی از فرافکنی و فرایندهای انتقال چند نسلی است و فرافکنی زمانی رخ می‌دهد که زوجها بخشی از ناپختگی و عدم فردیت یافتگی خود را به زندگی زناشویی و فرزندان انتقال می‌دهند. بنابراین کسانی که در دوران کودکی و نوجوانی درگیری هیجانی زیادی را در خانواده خود تجربه کرده باشند؛ سطح اندکی از تمایز‌یافتگی عاطفی و فردیت یافتگی دارند و غالباً همسرانی انتخاب می‌کنند که تمایز‌یافتگی مشابهی با آن‌ها داشته باشند. همان‌گونه که تیتلمن (۲۰۱۵) عنوان می‌کند؛ می‌توان انتظار داشت که افراد نامتمایز، همسر کسی شوند که به همان اندازه با خانواده مبدأ خودشان آمیختگی عاطفی دارند. هرچه این آمیختگی بیشتر باشد؛ احتمال اضطراب و بی‌ثباتی بیشتر خواهد بود و تمایل خانواده برای یافتن راه حل از طریق جنگ و نزاع، فاصله‌گیری و کارکرد مختل بیشتر خواهد شد. به‌طور معمول الگوهای خانواده تکرار می‌شوند؛ آنچه در بین یک نسل رخ می‌دهد؛ در نسل بعدی نیز اتفاق خواهد افتاد؛ زیرا در هر نسل، دوباره مسائل عاطفی حل نشده مشابهی فعال می‌شوند.

در تبیینی دیگر از یافته پژوهش حاضر در مورد وجود رابطه بین الگوهای ارتباطی به عنوان یکی از عواملی اثربخشی که ارتباط را تضعیف کرده و موجب عدم درک درست پیام زوجها شده و به باورهای غلط، پیش‌داوری‌ها و نگرش‌های منفی ارتباطی زوجها می‌شود، اشاره نمود (شهرستانی و همکاران، ۱۳۹۱). از این

رو، به عقیده ایس (۲۰۰۳؛ نقل از قزل‌سفلو، ۱۳۹۶) الگوهای ناکارآمد، علت اصلی بسیاری از اختلاف‌های اجتماعی است و یکی از عمده‌ترین عرصه‌ی بروز و نفوذ افکار غیرمنطقی و ناکارآمد، زندگی زناشویی است. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان به ماهیت الگوهای ارتباطی ناکارآمد و نقش آن در افزایش ناراضی‌ت زناشویی و کاهش صمیمیت اشاره کرد؛ ریشه باور به تخریب‌کنندگی مخالفت به باور غیرمنطقی ایس که اگر چیزی را که می‌خواهم به دست نیاورم، وحشتناک است و نمی‌خواهم آن را تحمل کنم، برمی‌گردد (شهرستانی و همکاران، ۱۳۹۱). بنابراین، زوجها در چنین شرایطی در موقعیت بی‌تصمیمی و بلا تکلیفی به سر می‌برند و امیدوارند که این موقعیت هر چه سریع‌تر بگذرد (گاتمن و گاتمن، ۲۰۱۵). گرچه در کوتاه‌مدت این فرآیند ممکن است به نظر مؤثر افتد؛ اما در درازمدت و بسته به این که چه کسی بیشتر با مسئله سروکار دارد، می‌تواند با عدم رضایت همراه باشد و فرد درگیر با این باور را به سمت تصمیم‌گیری برای طلاق سوق دهد (تریوه و همکاران، ۱۳۹۹).

در تبیین این یافته‌ها همان‌طور که پژوهشگرانی هو و همکاران (۲۰۱۹) و دیو و جکسون (۲۰۱۸) بیان کردند؛ چون باور ارتباطی خوب، صمیمیت عمیقی ایجاد می‌کند؛ در حالی که باور ارتباط بد و غیرمنطقی، تعهد و نکات مثبت رابطه را از بین می‌برد؛ زوج‌هایی که ارتباط عاطفی مؤثر برقرار می‌کنند و رابطه صمیمانه دارند، از توانایی لازم برای تصدیق یکدیگر، گوش دادن و پاسخ‌های غیرتدافعی به نیازهای همسر خود و تمرکز بر مسائل موجود در هنگام بروز سوءتفاهم‌ها و احساسات منفی برخوردارند؛ بسیاری از زوج‌هایی که به خاطر وجود مشکلات صمیمیت در روابطشان به مشاور مراجعه می‌کنند، اغلب ارتباط ضعیف را به‌عنوان دلیل اصلی مشکلاتشان ذکر می‌نمایند (محمدی و همکاران، ۱۳۹۵). در تبیین پیش‌بینی رابطه هوش هیجانی با تعهد زناشویی میتوان گفت به بیان مایر و سالوی در سال ۲۰۰۴، قرن‌ها روان‌شناسان ذهن را به سه بخش شناخت، هیجان و انگیزه تقسیم می‌کردند و هوش را منحصرأ شامل مهارت‌های ترکیب کردن مفاهیم مجزا، استدلال، قضاوت کردن و تفکر انتزاعی می‌دانستند (شفیعی و محمدی، ۱۳۹۶). از این رو، پژوهش‌ها نشان دادند که هوش هیجانی نسبت به هوشبهر سنتی، پیش‌بینی‌کننده‌ی قویتری برای موفقیت اجتماعی است و در بهترین شرایط هوشبهر تنها ۲۰ درصد از پیش‌بینی موفقیت زندگی افراد را به عهده دارد و ۸۰ درصد دیگر بر عهده هوش هیجانی اجتماعی فرد است (اوکوماتیمی اوتیدون، ۲۰۱۶). بنابراین با جمع‌بندی یافته‌ها و مطالبی که بیان شد؛ پیشنهاد می‌شود؛ برای انسجام رابطه زناشویی، لازم است که هیجان‌های هر یک از زن‌ها و شوهرها، الگوهای ارتباطی آن‌ها، نوع درگیری عاطفی و تقابل عناصر درون روانی هر یک از زوجها ارزیابی و شناخته شود تا از طریق اصلاح الگوی روابط بین زوجها بهبود و تعهد زناشویی تداوم یابد. بنابراین با توجه به یافته‌های پژوهش در مورد پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس الگوهای ارتباطی زناشویی با میانجی‌گری هوش هیجانی پیشنهاد می‌شود که آموزش‌هایی در زمینه زوج‌درمانی و خانواده‌درمانی از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای افزایش آگاهی همسران در مورد نقش الگوهای ارتباطی زناشویی و هوش هیجانی در میزان تعهد زناشویی و بهبود روابط زوجها توسط متخصصان حوزه خانواده‌درمانی در مراکز بالینی و مشاوره‌ای ارائه شود.

توجه به محدودیت‌های پژوهش نیز در استنباط دقیق از یافته‌ها ارزشمند است؛ از جمله محدودیت‌های این پژوهش مقطعی بودن و جامعه پژوهش است که تنها شامل زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر تهران بود؛ این دو مسئله تعمیم نتایج را با محدودیت و احتیاط مواجه می‌سازد. با توجه به استفاده از مقیاس‌های خود گزارش‌دهی که مبتنی بر بافت غربی است امکان سوگیری در پاسخ‌ها را با توجه به عوامل و بافت فرهنگی، مذهبی و اجتماعی ایران می‌تواند محدودیت ایجاد کند، بنابراین پیشنهاد می‌شود که پرسشنامه‌هایی بر اساس جمعیت و بافت فرهنگی، مذهبی و اجتماعی ایران تدوین و هنجاریابی شود. همچنین با توجه به نوع مطالعه پژوهش حاضر که بدون اعمال هیچ‌گونه متغیر مستقلی صرفاً به بررسی روابط می‌پردازد، پیشنهاد می‌گردد با انجام طرح‌های آزمایشی و با ارائه متغیرهای مستقل مانند آموزش غنی‌سازی روابط، آموزش روابط صمیمانه و پیشگیری و بهبود رابطه، تأثیر آن‌ها بر افزایش صمیمیت و باورهای ارتباطی و به تبع آن‌ها بر تعهد زناشویی بررسی گردد تا بتوان نتیجه به دست آمده را بهتر و با اطمینان بیشتری ارزیابی نمود.

موازن اخلاقی

در این پژوهش موازن اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. همچنین زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال‌ها، شرکت‌کنندگان در مورد خروج از پژوهش در هر زمان و ارائه اطلاعات فردی مختار بودند. به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه می‌ماند و این امر نیز کاملاً رعایت شد.

سپاسگزاری

از همکاری مسئولان مراکز مشاوره سبل السلام، شهید محلاتی و مهرگان پژوه، فجر صادق، خانواده ایرانی و شکرانه، ندای درون، بیمارستان تریا و پویا، رهگشا، راه خوشبختی و یکتا، دریای آرام و مراکز مشاوره آموزش و پرورش منطقه ۱۷ و منطقه ۹ و همچنین تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

مشارکت نویسندگان

این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته مشاوره بود که توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن به تصویب رسیده و به هزینه شخصی انجام شده است. در تدوین این مقاله همه نویسندگان در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها و نهایی‌سازی نقش داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- احمدی، لیلا، پناغی، لیلی، و صادقی، منصوره السادات. (۱۳۹۷). رابطه خودمختاری و صمیمیت خانواده مبدأ با سازگاری زناشویی: نقش عوامل شخصیتی. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۱۴(۱): ۳۹-۵۶
- اکبری، مهرداد، پوراعتماد، حمیدرضا، و صالح صدق‌پور، بهرام. (۱۳۸۹). تاثیر برنامه مداخله ای-آموزشی جرات ورزی، حل مساله و حرمت خود بر هوش هیجانی. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۴(۱ پیاپی ۱۳): ۵۲-۶۴
- آذرنیک، مینا؛ آقایی، اصغر (۱۳۹۴). پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی براساس مؤلفه‌های هوش هیجانی (خوش‌بینی/تنظیم هیجان، ارزیابی از هیجانات، مهارت‌های اجتماعی و کاربرد هیجانات) در زوجین شهر اصفهان. *دومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی. دانشگاه تربیت‌حیدریه*.
- آفتاب، رؤیا، کربلایی محمد میگونی، احمد، و تقی‌لو، صادق. (۱۳۹۳). نقش میانجیگر راهبردهای تنظیم هیجانی در رابطه بین شخصیت مرزی و خشونت زناشویی. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی*، ۸(۴ پیاپی ۳۲): ۲۷-۷.
- بحری، سیده لیلا؛ محمدی، نوراله. (۱۳۹۴). تحلیل عاملی تأییدی مقیاس انتقاد و درگیری عاطفی خانواده. *خانواده‌پژوهی*، ۱۱(۴۱): ۸۷-۱۰۱.
- بخشی مشهدلو، محمد، موسی زاده، توکل، و نریمانی، محمد. (۱۳۹۷). بررسی اثربخشی آموزش مهارت حل مساله اجتماعی بر افزایش میزان انطباق‌پذیری و رضایت زناشویی در زوجین ناسازگار. *مجله مطالعات ناتوانی*، ۸: ۹۷-۹۰.
- تریوه، بهزاد، کریمی، کیومرث، اکبری، مریم، و مرادی، امید. (۱۳۹۹). الگوی ساختاری تعهد زناشویی بر اساس باورهای ارتباطی زناشویی، درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده: نقش واسطه‌ای صمیمیت زناشویی. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۱۴(۱ پیاپی ۵۳): ۱۳۹-۱۵۸
- شفیعی، زهرا، و محمدی، رحمت‌الله. (۱۳۹۶). پیش‌بینی کیفیت رابطه زناشویی بر اساس ابعاد هوش هیجانی در زنان و مردان متأهل و همسرانشان. *فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده*، ۱۲(۴۱): ۹۱-۱۰۶
- شهرستانی، ملیحه، دوستکام، محسن، رهباندار، حمید و مشهدی، علی بینی پیش. (۱۳۹۱). رضایتمندی زناشویی از روی متغیرهای باورهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی در زنان متقاضی طلاق و عادی شهر مشهد. *زن و فرهنگ*، ۴(۱۴): ۴۱-۱۹
- رجبی، غلامرضا، عباسی، قدرت، سودانی، منصور، و اصلانی، خالد. (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش پیش از ازدواج به شیوه برنامه آگاهی و انتخاب میان فردی بر باورهای ارتباطی دانشجویان مجرد. *مجله مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۶(۱): ۹۷-۷۹.
- زارعی سلمان، و حسین‌قلی، فاطمه. (۱۳۹۳). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر پایه عواطف خودآگاه (شرم و گناه) و تمایز یافتگی خود در دانشجویان متأهل. *فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۱(۲): ۱۰۳-۱۱۳
- زارع‌گاریزی، معصومه، ابراهیمی مقدم، حسین، و ابوالعالی‌الحسینی، خدیجه. (۱۳۹۹). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس نیازهای بنیادی روانشناختی و صمیمیت با واسطه‌گری تمایز یافتگی خود. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۱۴(۱ پیاپی ۵۳): ۷۶-۵۵
- دمیری، حجت، حیدریان، معصومه، احمدی، وحید، و برهانی، لیلا. (۱۳۹۳). رابطه سبک‌های شخصی و هوش هیجانی با رضایت مندی زناشویی. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام*، ۲۲(۵): ۳۵-۴۴

دهشیری، غلامرضا. (۱۳۸۱). *هنجار‌یابی پرسشنامه بهره‌هیجانی بار-ان*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی
صمدزاده، منا، شعیری، محمدرضا، مهدویان، علیرضا، و جاویدی، نصیرالدین. (۱۳۹۲). پرسشنامه الگوهای ارتباطی: اعتبار و روایی. *فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۴(۱ پیاپی ۱): ۱۱۶-۱۲۳
طهرانی آزاد، لیلا، و مجتبیایی، مینا. (۱۳۹۸). روابط ساختاری بین رضایت زناشویی و حل تعارض بر اساس نقش میانجیگر سرمایه‌های روان‌شناختی زوجها. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی*، ۱۳(۳ پیاپی ۵۱): ۴۷۵-۴۹۶
عسگری، امین، و گودرزی، کوروش. (۱۳۹۷). اثربخشی طرحواره درمانی هیجانی بر دلزدگی زناشویی زوجین در آستانه طلاق. *مجله مطالعات ناتوانی*، ۸: ۶۴-۵۵.

فتح‌اله زاده، نوشین، میرصیفی فر، لیلا، کاظمی، مرضیه، سعادت، نادره، و نوایی نژاد، شکوه. (۱۳۹۶). اثربخشی غنی‌سازی زندگی زناشویی بر اساس نظریه انتخاب بر کیفیت روابط زناشویی و صمیمیت زوجین. *روانشناسی کاربردی*، ۳(۴۳): ۳۵۳-۳۷۲

قرلسفلو، مهدی. (۱۳۹۶). *بررسی عوامل مؤثر بر تعهد زناشویی و مقایسه تأثیر مشاوره زوجی مبتنی بر این عوامل با مشاوره زوجی بر اساس واقعیت درمانی بر تعهد و رضایت زناشویی*. رساله دکتری مشاوره خانواده، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان.

کردی، معصومه، اصلانی، خالد، و امان‌الهی، عباس. (۱۳۹۶). صمیمیت جنسی و اعتماد به‌عنوان تعدیل‌کننده‌های رابطه سبک دلبستگی ایمن و تعهد زناشویی. *روانشناسی کاربردی*، ۱۱(۳ پیاپی ۴۳): ۳۵۱-۳۳۳

محمدی، بهناز؛ حیدرنیا، احمد؛ عباسی، هادی. (۱۳۹۵). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی و بخشودگی. *رویش روانشناسی*؛ ۳(۱۶): ۳۱-۵۰

مؤمنی، خدامراد، کاووسی، سکینه، و امانی، رزیتا. (۱۳۹۴). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس تمایز‌یافتگی خود، همبستگی و انطباق‌پذیری خانواده و صمیمیت زناشویی. *آسیب‌شناسی، مشاوره و غنی‌سازی خانواده*، ۱(۲): ۵۸-۴۶

نامنی، ابراهیم؛ عباسی، فاطمه؛ زارعی، احمد. (۱۳۹۵). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس سبک عشق‌ورزی و باورهای ارتباطی. *رفاه اجتماعی*؛ ۱۶(۶۰): ۸۷-۱۰۷

نجفلویی، فاطمه. (۱۳۸۵). نقش تمایز خود در روابط زناشویی، اندیشه‌های نوین تربیتی، ۲(۳ و ۴): ۲۷-۳۷.
نوروزی، سوده، رضاخانی، سیمین دخت، و وکیلی، پروش. (۱۳۹۸). رابطه علی بین چشم‌انداز زمان و بی‌ثباتی ازدواج با نقش میانجیگر الگوهای ارتباطی. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۱۳(۳ پیاپی ۵۱): ۴۳۳-۴۵۱
همائی، رضوان، و دشت‌بزرگی، زهرا. (۱۳۹۷). همبستگی تمایز‌یافتگی خود و خوش‌بینی با مسئولیت‌پذیری و رضایت زناشویی در دانشجویان پرستاری. *فصلنامه مدیریت ارتقای سلامت*، ۷(۲): ۶۵-۵۸

هادی، سعیده، اسکندری، حسین، سهرابی، فرامرز، معتمدی، عبدالله، و فرخی، نورعلی. (۱۳۹۵). مدل ساختاری پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و متغیرهای میانجی خودکنترلی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه (در افراد دارای روابط فرازناشویی عاطفی). *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۷(۴): ۶۰-

یوسفی، ناصر، قربانی، آزاد، و عزیزی، آرمان. (۱۳۹۷). تبیین مدل نظری برای خود متمایزسازی، راهبردهای مقابله‌ای و تعهد زناشویی زوجین. *رویش روان‌شناسی*، ۷(۱۱ پایب ۳۲): ۳۸۹-۴۰۶.

References

- Aneesa, A., Najma, I. M., & Noreen, A. K. (2013). Family communication and family system as the predictors of family satisfaction in adolescents. *Journal of Psychology*, 10(6): 258- 264
- Bar-On, R., & Parker, J. (2000). *The Handbook of Emotional Intelligence: Theory, Development, Assessment, and Application at Home, School, and in the Workplace*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Clyde, T. L., Hawkins, A. J., & Willoughby B. J. (2020). Revising premarital relationship interventions for the next generation. *Journal of Marital and Family Therapy*. 46(1): 149-164
- Dew J., & Jackson M. (2018). Commitment and Relationship Maintenance Behaviors as Marital Protective Factors during Economic Pressure. *Journal of Family and Economic Issues*, 39(2); 191-204
- Gonczarowski, Y. A., Nisan, N., Ostrovsky, R., & Rosenbaum, W. (2019). A stable marriage requires communication. *Games and Economic Behavior*, 118: 626-647
- Johnson, M. D., Lavner, J. A., Barton, A. W., Stanley, S. M., & Rhoades, G. K. (2020). Trajectories of relationship confidence in intimate partnerships. *Journal of Family Psychology*, 34(1): 24-34
- Hatch, S. G., Dowdle, K. K., Aaron, S. C., & Braithwaite, S. R. (2018). Marital text: A feasibility study. *The Family Journal*, 2: 351-357
- Hou Y., Jiang F., & Wang X. (2019). Marital commitment, communication and marital satisfaction: An analysis based on actor-partner interdependence model. *International Journal of Psychology*, 54(3); 369-376
- Marchal, J. P., Maurice S, H., Trotsenburg, A. P., & Grootenhuis, M.A. (2017). Mothers and fathers of young Dutch adolescents with Down syndrome: Health related quality of life and family functioning. *Res Dev Disabil*, 59, 359-369.
- Masarik, A. S. Conger, R. (2017). Stress and child development: Review of the family stress model. *Curr Opin Psychol*, 13(3): 85-90.
- Muraru, A. A., & Turliuc, M. N. (2012). Family-of-origin, romantic attachment, and marital adjustment: a path analysis model. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 33: 90-94
- Mohammadimehr, Z, & Ayatollah Karimi, B. (2017). The relationship between emotional intelligence, attachment styles and optimism with Maritals satisfaction. *Interdisciplinary Journal of Education*. 11 (2): 50-59
- Nagaraja, A., Rajamma, R.N., & Viswanatha, R.S. (2012). Effect of parent's marital satisfaction, marital life period and type of family on their children mental health status. *Journal of Psychology*, 3(2):65-70
- Nelis, M. Sharon., Rae, G. & Liddell, Ch. (2011). Factor Analyses and Score Validity of the Family Emotional Involvement and Criticism Scale in an Adolescent Sample. *University of Ulster*, <http://online.sagepub.com>
- Nelson, J.A., Kirk, A.M., Ane, P. & Serres, S.A. (2011). Religious and Spiritual Values and moral Commitment in Marriage: Untapped Resources in Couples Counseling? *Journal of Counseling and Values*, 55(2); 228-246
- Nichols, M. P., & Davis, S. (2016). *Family therapy: Concepts and methods* (11th Ed.). Pearson

- Robey, P. A., Wubbolding, N. R. E., & Carlson, J. (2017). *Contemporary issues in couples counseling: A choice theory and reality therapy approach*. New York: Rutledge
- Ukomatimi Otuedon, M. (2016). Emotions, personality, emotional intelligence and leadership in the workplace: the prevailing attitude. *International Journal of Economics, Commerce and Management*, 1(3), 350- 368.
- Skowron, E. A., & Schmitt, T. A. (2003). Assessing interpersonal fusion: reliability and validity of a new dsi fusion with others subscale. *Journal of Marital and Family Therapy*, 29(2): 209-222
- Smith L, Ciarrochi J, Heaven PL. (2008). The stability and change of trait emotional intelligence, conflict communication patterns, and relationship satisfaction. A one-year longitudinal study. *Person Individual Differ*, 45: 738-43
- Stanley, S. M., Rhoades, G. K., & Whitton, S. W. (2010). Commitment: Functions, formation, and the securing of romantic attachment. *Journal of Theory and Family Review*, 2, 243–257
- Parrott L, & Parrott L. (2016). *Saving Your Marriage Before It Starts (SYMBIS): Seven Questions to Ask Before -- and After -- You Marry*. Publisher: Zondervan; New, Expanded edition. 6-109.
- Tang, C.-Y., & Curran, M. A. (2013). Marital Commitment and Perceptions of Fairness in Household Chores. *Journal of Family Issues*, 34(12): 1598–1622
- Tambling, R. B., & Glebova, T. (2013). Preferences of individuals in committed relationships about premarital counseling. *American Journal of Family Therapy*, 41(4), 330-340
- Titelman, P. (2015). *Differentiation of Self: Bowen Family Systems Theory Perspectives* (1st Ed.). Routledge.
- Zeidner, M., Kloda, I., Matthews, G. (2013). Does dyadic coping mediate the relationship between emotional intelligence (EI) and marital quality? *Journal of Family Psychology*, 27(5), 795-805.

پرسشنامه تعهد زناشویی

سؤالات					ردیف
کاملاً موافقم	موافقم	نه مخالفم نه موافقم	مخالفم	کاملاً مخالفم	
۵	۴	۳	۲	۱	۱ من و همسرم به راحتی احساسمان را برای یکدیگر بیان می‌کنیم.
۵	۴	۳	۲	۱	۲ هنگامی که من و همسرم روی یک موضوع بحث می‌کنیم به سختی به توافق می‌رسیم.
۵	۴	۳	۲	۱	۳ من نسبت به همسرم خیلی متعهد هستم.
۵	۴	۳	۲	۱	۴ همسرم به احساسات من توجه نمی‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	۵ همسرم را فردی وفادار میدانم.
۵	۴	۳	۲	۱	۶ من از گفتگو با همسرم لذت نمی‌برم.
۵	۴	۳	۲	۱	۷ آرزو می‌کنم که همسرم نسبت به من بیشتر محبت و عشق ابراز می‌کرد.
۵	۴	۳	۲	۱	۸ همسرم من را یک فرد ارزشمند می‌داند.
۵	۴	۳	۲	۱	۹ برایم سخت است که به همسرم بگویم دوستش دارم.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۰ گاهی وقتها به همسرم دروغ می‌گویم.

۵	۴	۳	۲	۱	۱۱	ازدواج باعث شده است که بیشتر از قبل خود را ارزشمند بدانم.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۲	هنگامی که از دست همسر دلخور می‌شوم قادرم این احساسم را به او بگویم.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۳	اگر قرار باشد دوباره از اول شروع کنم با همین فرد ازدواج خواهم کرد.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۴	گاهی وقت‌ها من افکار و عقایدی دارم که دوست ندارم به همسرم بگویم.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۵	از داشتن رابطه جنسی با همسر رضایت ندارم.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۶	همسر مرا درک نمی‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۷	رابطه جنسی ما رضایت‌بخش و بدون مشکل است.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۸	همسر در مورد عقاید و افکارش با من صحبت نمی‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	۱۹	من و همسر از بودن در کنار هم لذت نمی‌بریم.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۰	من نمی‌توانم همه چیزهایی که دوست دارم را به همسرم بگویم.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۱	ازدواج به من کمک کرده است تا به اهدافی که در زندگی‌ام ترسیم کرده بودم برسم.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۲	ازدواج کاملاً مرا محدود کرده است.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۳	هنگامی که مشکلی برایمان باوجود می‌آید من و همسر سعی در حل آن می‌کنیم.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۴	من مطمئن هستم که می‌توانیم مشاجره‌هایی که بین ما پیش می‌آید را حل کنیم.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۵	مرتب همسر را می‌بوسم و نوازش می‌کنم.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۶	همسر از اینکه گاهی وقت‌ها در کنار دوستان یا خانواده‌ام باشم مخالفت نمی‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۷	همسر از لحاظ جنسی من را جلب می‌کند و سکسی است.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۸	من هرگز با همسر بحث‌وجدل نداشته‌ام.
۵	۴	۳	۲	۱	۲۹	همسر بهترین دوست من است.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۰	همسر به‌جز من به شخص دیگری فکر نمی‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۱	همسر به اهداف شخصی من احترام می‌گذارد.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۲	همسر من را سکسی و جذاب می‌داند.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۳	من و همسر برای استقلال یکدیگر ارزش قائلیم.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۴	حاضرم برای اجتناب از درگیری با همسر هر کاری بکنم.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۵	مدت‌زمانی که با اقوام و دوستانمان صرف می‌کنید کافی است.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۶	در زندگی ما شوهر رهبر خانواده است.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۷	حتی اگر زن خارج از خانه کار کند باز هم باید مسئول اداره خانه باشد.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۸	من و همسر به خاطر عقاید مذهبی‌مان احساس نزدیکی بیشتری می‌کنیم.
۵	۴	۳	۲	۱	۳۹	احساس می‌کنم با دوست داشتن همسر بهتر می‌توانم عشق به خدا را درک کنم.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۰	عبادت کردن همراه همسر برای من مهم است.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۱	در میان گذاشتن ارزش‌های مذهبی به رابطه ما کمک می‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۲	همسر همیشه شنونده خوبی است.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۳	رابطه بسیار خوبی با همسر دارم.
۵	۴	۳	۲	۱	۴۴	همسر خلق‌وخوی مرا کاملاً می‌شناسد و آن‌ها را قبول دارد.

پرسشنامه تمایز یافتگی اسکرون و فریدلندر

همیشه	زیاد	تا اندازه‌ای	کمی	بندرت	کم	۱	۲	۳	۴	۵	۶	
						۱	۲	۳	۴	۵	۶	(۱) نظر مردم درباره من این است که بیش از حد عاطفی هستم .
						۱	۲	۳	۴	۵	۶	(۲) ابراز احساسات به افرادی که برایم اهمیت دارند دشوار است .
						۱	۲	۳	۴	۵	۶	(۳) غالباً از بروز احساساتم به خانواده‌ام خودداری می‌کنم .

۶	۵	۴	۳	۲	۱	۴) من حتی تحت شرایط استرس زا ، آرام می مانم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵) معمولا برای برای شروع یک کار یا وظیفه بزرگ به تشویق زیادی از جانب دیگران نیاز دارم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۶) اگر کسی که به من نزدیک است ، مرا از خودش ناامید کند ، مدتی از او کناره می گیرم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۷) هر اتفاقی که در زندگیم بیفتد ، معنای این که "چه کسی هستم" را از دست نمی دهم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۸) می خواهم مطابق انتظاراتی که والدینم از من دارند، رفتار کنم.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۹) کاش این قدر عاطفی(احساساتی) نبودم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰)معمولا برای خوشحال کردن دیگران رفتارم را به آسانی تغییر می دهم.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۱)دوستانم تحمل این که در مورد بعضی چیزها احساسات واقعی خود را برایشان بیان کنم ، ندارند .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۲)وقتی یکی از دوستانم از من انتقاد می کند، چند روز رنجیده خاطر می شوم.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۳)گاهی احساساتم وضع مرا بهم می زند و تفکراتم دچار مشکل می شود .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۴)هنگام بحث با هر شخصی می توانم افکارم را درباره موضوع مورد بحث از احساساتم نسبت به آن شخص جدا کنم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۵)غالبا وقتی اشخاص به من خیلی نزدیک می شوند،احساس ناراحتی می کنم.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۶)احساس می کنم حقیقتا به تایید تمام اشخاص زندگیم نیازمندم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۷)گاهی می بینم که احساساتم دائم در نوسان است .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۸)به خاطر چیزهایی که نمی توانم آن ها را تغییر دهم ، آشفته می شوم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۹)نگرانم که مبدا استقلال خود را در روابط صمیمانه از دست بدهم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۰)بیش از حد نسبت به انتقاد حساسم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۱)سعی می کنم مطابق انتظارات والدینم زندگی کنم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۲)من نسبتا خودم را قبول دارم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۳)غالبا احساس می کنم دوستانم بیش از اندازه از من توقع دارند .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۴)اغلب به خاطر خوشحال کردن دیگران با آن ها موافقت می کنم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۵)اگر با دوستم بحثی داشته باشم ، تمام طول روز به آن فکر می کنم.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۶)حتی اگر فشار دیگران باشم، می توانم به آن ها "نه" بگویم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۷)وقتی روابطم با یک نفر خیلی شدید می شود، احساس می کنم باید از آن بگریزم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۸)هنوز جر و بحث با والدین و خواهر و برادر(هایم) به من احساس بدی می دهد.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۹)اگر کسی از دست من آزرده شود، نمی توانم به آسانی از کنار آن بگذرم.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۰)وقتی کاری انجام می دهم که فکر می کنم درست است، کمتر نگران تایید دیگران هستم.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۱)برای کسب حمایت عاطفی هرگز فکر رو آوردن به اعضای خانواده ام را نمی کنم.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۲)غالبا وقتی دیگران برای کمک در تصمیم گیری در کنارم نباشند، احساس نا امنی می کنم
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۳)خیلی نگران آزرده شدن توسط دیگران هستم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۴)اعتماد به نفس من خیلی به نظر دیگران بستگی دارد .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۵)وقتی با دوستانم هستم، احساس خفگی می کنم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۶)هنگام تصمیم گیری، کمتر نگران نظر دیگران هستم .
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۷)غالبا مطمئن نیستم چه اثری روی دیگران داشته ام .

۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۸) وقتی کاری خراب می‌شود، معمولاً صحبت درباره آن وضع را بدتر می‌کند.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۲۹) همه چیز روی من بیش از دیگران اثر می‌گذارد.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۴۰) معمولاً صرف نظر از حرف دیگران کاری را می‌کنم که فکر می‌کنم درست است.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۴۱) اگر دوستانم فضایی را که نیاز دارم به من بدهند، روابط ما بهتر خواهد شد.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۴۲) غالباً در شرایط استرس، تعادل خود را حفظ می‌کنم.
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۴۳) گاهی بعد از بحث با دوستانم می‌خواهم استفراغ کنم.

پرسشنامه هوش هیجانی بار-ان (Bar-On)

ردیف	سوالات	کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخالفم	کاملاً مخالفم
۱	به نظر من برای غلبه به مشکلات باید گام به گام پیش رفت.	۵	۴	۳	۲	۱
۲	لذت بردن از زندگی برایم مشکل است.	۵	۴	۳	۲	۱
۳	شغلی را ترجیح میدهم که حتی الامکان، من تصمیم گیرنده باشم.	۵	۴	۳	۲	۱
۴	میتوانم بدون تنش زیاد، با مشکلات مقابله کنم.	۵	۴	۳	۲	۱
۵	میتوانم برای معنی دادن به زندگی تا حد امکان تلاش کنم.	۵	۴	۳	۲	۱
۶	نسبت به هیجان‌هایم آگاهی دارم.	۵	۴	۳	۲	۱
۷	سعی میکنم بدون خیال پردازی، واقعیت امور را در نظر بگیرم.	۵	۴	۳	۲	۱
۸	به راحتی با دیگران دوست می‌شوم.	۵	۴	۳	۲	۱
۹	معتقدم توانایی تسلط بر شرایط دشوار را دارم.	۵	۴	۳	۲	۱
۱۰	بیشتر مواقع به خودم اطمینان دارم.	۵	۴	۳	۲	۱
۱۱	کنترل خشم برایم مشکل است.	۵	۴	۳	۲	۱
۱۲	شروع دوباره برایم سخت است.	۵	۴	۳	۲	۱
۱۳	کمک کردن به دیگران را دوست دارم.	۵	۴	۳	۲	۱
۱۵	هنگامی که از دیگران خشمگین میشوم، نمیتوانم با آنها در این مورد بحث کنم.	۵	۴	۳	۲	۱
۱۶	هنگام روبرویی با یک موقعیت دشوار، دوست دارم تا حد ممکن در مورد آن اطلاعات جمع کنم.	۵	۴	۳	۲	۱
۱۷	خندیدن برایم سخت است.	۵	۴	۳	۲	۱
۱۸	هنگام کار کردن با دیگران، بیشتر پیرو افکار آنها هستم تا خودم.	۵	۴	۳	۲	۱
۱۹	نمیتوانم به خوبی فشارها را تحمل کنم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۰	در چند سال گذشته کمتر کاری را به نتیجه رساندم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۱	به سختی میتوانم احساسات عمیقم را با دیگران در میان بگذارم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۲	دیگران نمی‌فهمند که من چه فکری دارم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۳	به خوبی با دیگران همراهی میکنم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۴	به اغلب کارهایی که انجام میدهم، خوش بین هستم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۵	برای خودم احترام قائل هستم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۶	عصبی بودنم مشکل ایجاد میکند.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۷	به سختی میتوانم فکرم را در مورد مسائل تغییر دهم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۸	کمک به دیگران مرا کسل نمیکند، به خصوص اگر شایستگی آن را داشته باشم.	۵	۴	۳	۲	۱
۲۹	دوستانم میتوانند مسائل خصوصی خودشان را با من در میان بگذارند.	۵	۴	۳	۲	۱
۳۰	میتوانم مخالفتم را با دیگران ابراز نمایم.	۵	۴	۳	۲	۱

۱	۲	۳	۴	۵	۳۱	هنگام مواجهه با یک مشکل ، اولین کاری که انجام میدهم دست نگه داشتن و فکر کردن است.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۲	فرد با نشاطی هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۳	ترجیح میدهم دیگران برایم تصمیم بگیرند.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۴	احساس میکنم کنترل اضطراب برایم مشکل است.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۵	از کار هایی که انجام میدهم ، راضی نیستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۶	به سختی میفهمم چه احساسی دارم.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۷	تمایل دارم با آنچه در اطرافم میگذرد رو به رو نشوم و از برخورد با آنها طفره میروم.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۸	روابط صمیمی با دوستانم برای هر دو طرف برایمان اهمیت دارد.
۱	۲	۳	۴	۵	۳۹	حتی در موقعیت های دشوار ، معمولاً برای ادامه ی کار انگیزه دارم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۰	نمیتوانم خودم را اینطور که هستم ببذیرم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۱	دیگران به من میگویند هنگام بحث ، آرام تر صحبت کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۲	به آسانی با شرایط جدید سازگار میشوم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۳	به کودک گم شده کمک میکنم ، حتی اگر همان موقع جای دیگری کار داشته باشم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۴	به اتفاقی که برای دیگران میوفتد ، توجه دارم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۵	" نه گفتن " برایم مشکل است.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۶	هنگام تلاش برای حل یک مشکل ،راه حل های ممکن را در نظر می آورم ، سپس بهترین را انتخاب میکنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۷	از زندگی ام راضیم.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۸	تصمیم گیری برایم مشکل است.
۱	۲	۳	۴	۵	۴۹	میدانم در شرایط دشوار چگونه آرامشم را حفظ کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۰	هیچ چیز در من علاقه ایجاد نمیکند.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۱	از احساسی که دارم آگاهم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۲	در تصورات و خیال پردازی هایم غرق میشوم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۳	با دیگران رابطه ی خوبی دارم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۴	معمولاً انتظار دارم مشکلات به خوبی ختم شود ، هر چند گاهی چنین نمیشود.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۵	از اندام و ظاهر خود راضی هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۶	کم صبر هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۷	میتوانم عادات قبلی ام را تغییر دهم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۸	اگر لازم باشد با زیر پا گذاشتن قانون از موقعیتی فرار کنم، این کار را انجام میدهم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۹	نسبت به احساسات دیگران حساس هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۵۹	میتوانم به راحتی افکارم را به دیگران بگویم.
۱	۲	۳	۴	۵	۶۱	هنگام حل کردن مسائل ، به سختی میتوانم در مورد انتخاب بهترین راه حل تصمیم گیری کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۶۲	اهل شوخی هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۶۳	در انجام دادن کارها و امور مختلف به دیگران وابسته ام.
۱	۲	۳	۴	۵	۶۴	رو یا رویی با مسائل نا خوشایند برایم مشکل است.
۱	۲	۳	۴	۵	۶۵	حتی الامکان کارهایی را به عهده میگیرم که برایم لذت بخش است.
۱	۲	۳	۴	۵	۶۶	حتی هنگام آشفتگی از آنچه که در من اتفاق می افتد ، آگاهم.
۱	۲	۳	۴	۵	۶۷	تمایل به مبالغه گویی دارم.
۱	۲	۳	۴	۵	۶۸	به نظر دیگران ، من فردی اجتماعی هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۶۹	به توانایی ام برای مقابله با دشوار ترین مسائل اطمینان دارم.

۱	۲	۳	۴	۵	۷۰	از شیوه ی نگرش و فکرم راضی هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۷۱	بد جوری خشمگین میشوم.
۱	۲	۳	۴	۵	۷۲	معمولاً ایجاد تغییر در زندگی روزانه ام برایم سخت است.
۱	۲	۳	۴	۵	۷۳	قادر هستم احترام به دیگران را حفظ کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۷۴	دیدن رنج دیگران برایم سخت است.
۱	۲	۳	۴	۵	۷۵	به نظر دیگران ،من نمیتوانم احساسات و افکارم را بروز دهم.
۱	۲	۳	۴	۵	۷۶	هنگام رو به رو شدن با شرایط دشوار سعی میکنم در مورد راه حل های ممکن فکر کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۷۷	افسرده هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۷۸	فکر میکنم من به دیگران بیشتر احتیاج دارم تا دیگران به من.
۱	۲	۳	۴	۵	۷۹	مضطرب هستم.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۰	در مورد آنچه میخواهم در زندگی انجام دهم ، فکر مشخص و خوبی ندارم.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۱	به سختی میتوانم از امور برداشت صحیحی داشته باشم.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۲	به سختی میتوانم احساساتم را بیان کنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۳	با دوستانم رابطه صمیمی برقرار میکنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۴	قبل از شروع کار های جدید معمولاً احساس میکنم شکست خواهم خورد.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۵	هنگام بررسی نقاط ضعف و قوتم باز هم در مورد خودم احساس خوبی دارم.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۶	هنگام عصبانیت زود از کوره در میروم.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۷	اگر مجبور به ترک وطن باشم ، سازگاری برایم دشوار خواهد بود.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۸	به نظر من پایبندی یک شهروند به قانون مهم است.
۱	۲	۳	۴	۵	۸۹	از جریحه دار کردن احساسات دیگران خودداری میکنم.
۱	۲	۳	۴	۵	۹۰	مشکل میتوانم از حق خودم دفاع کنم.

پرسشنامه الگوهای ارتباطی زوجین کریستین و سولاوای (CPQ)

الف	زمانی که در روابط شما مشکل ایجاد میشود.	کاملاً ناممکن	کاملاً ممکن
		۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۱	هر دو طرف از بحث در مورد مشکل دوری میکنند.	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۲	هر دو طرف سعی میکنند در مورد مشکل خود بحث و گفت و گو کنند.	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۳	مرد سعی میکند بحث را شروع کند در حالی که زن سعی میکند از بحث کردن بپرهیزد.	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۴	زن سعی میکند بحث را شروع کند در حالی که مرد سعی میکند از بحث کردن بپرهیزد.	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
ب	در خلال بحث از مشکلات ارتباطی	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۵	هر دو طرف یکدیگر را مورد سرزنش ، اتهام و انتقاد قرار میدهند.	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۶	هر دو طرف احساساتشان نسبت به یکدیگر را ابراز میکنند.	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۷	هر دو طرف یکدیگر را با پیامد های منفی تهدید میکنند.	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۸	هر دو طرف پیشنهاد را حل و توافق(سازش) میکنند.	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
۹	مرد غر میزند و توقع میکند (انتظار بیش از حد)،در حالی که زن کناره گیری یا سکوت اختیار میکند یا از بحث بیشتر امتناع می کند.	۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰

۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۰	زن غر میزند و توقع میکند (انتظار بیش از حد)، در حالی که مرد کناره‌گیری یا سکوت اختیار میکند یا از بحث بیشتر امتناع میکند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۱	مرد انتقاد میکند در حالی که زن از خودش دفاع میکند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۲	زن انتقاد میکند در حالی که مرد از خودش دفاع میکند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۳	مرد زن را تحت فشار قرار میدهد که کاری را بدون چون و چرا بپذیرد یا کاری را بدون چون و چرا متوقف کند، در حالی که زن مقاومت میکند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۴	زن مرد را تحت فشار قرار میدهد که کاری را بدون چون و چرا بپذیرد یا کاری را بدون چون و چرا متوقف کند، در حالی که مرد مقاومت میکند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۵	مرد احساساتش را ابراز میکند در حالی که زن دنبال دلیل و راه حل می‌گردد.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۶	زن احساساتش را ابراز میکند در حالی که مرد دنبال دلیل و راه حل می‌گردد.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۷	مرد با پیامدهای منفی تهدید میکند، در حالی که زن کوتاه می‌آید.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۸	زن با پیامدهای منفی تهدید میکند، در حالی که مرد کوتاه می‌آید.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۹	مرد به زن فحش و ناسزا میدهد و به شخصیت او توهین میکند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۰	زن به مرد فحش و ناسزا میدهد و به شخصیت او توهین میکند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۱	مرد به زن زور می‌گوید و او را تحت فشار و ضرب و شتم قرار میدهد.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۲	زن به مرد زور می‌گوید و او را تحت فشار و ضرب و شتم قرار میدهد.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	ج	بعد از بحث از مشکلات ارتباطی
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۳	هر دو احساس میکنند که یکدیگر را در موقعیت‌های مختلف درک نمی‌کنند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۴	هر دو بعد از بحث از یکدیگر کناره می‌گیرند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۵	هر دو احساس میکنند که مشکل حل شده است.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۶	هیچ کدام از زوجین بعد از بحث و گفت و گو چیزی عایدشان نمیشود.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۷	بعد از بحث و جدل هر دو طرف سعی میکنند با یکدیگر خیلی صمیمی شوند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۸	مرد به خاطر آنچه که گفته است، احساس گناه میکند. در حالی که زن احساس صدمه و آسیب میکند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲۹	زن به خاطر آنچه که گفته است، احساس گناه میکند. در حالی که مرد احساس صدمه و آسیب میکند.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۳۰	مرد سعی میکند که آشتی کند انگار که هیچ اتفاقی نیوفتاده است، در حالی که زن فاصله می‌گیرد.
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۳۱	زن سعی میکند که آشتی کند انگار که هیچ اتفاقی نیوفتاده است، در حالی که مرد فاصله می‌گیرد.

۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	مرد زن را مجبور به عذر خواهی میکند ، یا قول بدهد که به نحو بهتری عمل کند در حالی که زن مقاومت میکند.	۳۲
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	زن مرد را مجبور به عذر خواهی میکند ، یا قول بدهد که به نحو بهتری عمل کند در حالی که مرد مقاومت میکند.	۳۳
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	مرد حمایت را در دیگران (والدین ، دوستان ، بچه ها) جست و جو میکند.	۳۴
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	زن حمایت را در دیگران (والدین ، دوستان ، بچه ها) جست و جو میکند.	۳۵

Structural model of marital commitment based on differentiation and communication patterns in women: The mediating role of emotional intelligence

Farah. Fardad¹, Farideh. Dokaneifard^{*2} & Malek. Mirhashemi³

Abstract

Aim: The aim of this study was to determine the structural pattern of marital commitment based on differentiation and communication patterns in women with a mediating role of emotional intelligence. **Method:** The research method was correlation and the statistical population was all married women who referred to counseling centers in Tehran in 1397. In this way, in the selection of counseling centers, simple random sampling was used by lot. For this purpose, the city of Tehran was first divided into five regions: north, south, east, west and center; Then, three counseling centers were randomly selected from each region by lottery and 300 women were selected based on Sample Power software. Then Adams and Jones (1997) Marital Commitment Questionnaire, Scorrion and Friedlander (1998) Differentiation Questionnaire, Christensen & Sulawesi (1984) Communication Patterns Questionnaire and Bar-Anne (2002) Emotional Intelligence Questionnaire were completed and the data were analyzed using Smart Pls structural equations. **Results:** The results at the level of 99% confidence showed that the structural model can predict marital commitment based on differentiation and communication patterns mediated by emotional intelligence ($\beta = 0.120$) and has a good fit. The direct path of differentiation ($\beta = 0.39$) and communication patterns ($\beta = 0.57$), and emotional intelligence ($\beta = 0.28$) on significant marital commitment and the indirect path showed that differentiation and Communication patterns mediated by emotional intelligence have had a positive effect on marital commitment intensity. **Conclusion:** For the cohesion and creation of a desirable marital relationship, it is possible to improve couples' relationships by strengthening the emotional intelligence of each couple, the differentiation and type of communication patterns and the confrontation of their psychological elements.

Keywords: Marital Commitment, Differentiation, Communication Patterns, Emotional Intelligence

1. PhD Student, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran

2. *Corresponding Author: Associate Professor, Counseling Department, Roodehen Branch, Islamic Azad University, Roodehen, Iran

Email: f.dokaneheefard@gmail.com

3. Associate Professor, Counseling Department, Roodehen Branch, Islamic Azad University, Roodehen, Iran